

Třicet let časopisu – čas na změnu

Vážení čtenáři,

před 30 lety vyšlo po téměř třicetiletém (ano, obě třicítky jsou uvedeny správně) úsilí Československé společnosti anesteziologie a resuscitace, a to především zásluhou doc. MUDr. Jaroslava Počty, CSc., první číslo našeho odborného časopisu, tehdy pod názvem *Anesteziologie a neodkladná péče*. Docent (později profesor) Počta (**obr. 1**) se stal jeho prvním vedoucím redaktorem a v krátkém úvodníku zdůraznil význam časopisu pro všechny lékaře „od linie prvního styku s nemocným až po ústavní nemocniční péči včetně rehabilitace“. Cílovou skupinou čtenářů tak byli nejenom anesteziologové a lékaři na resuscitačních odděleních a jednotkách intenzivní péče, ale i lékaři rychlé zdravotnické pomoci a zmíněny jsou i sestry. Na závěr je uvedeno přání, aby „nový lékařský časopis získal patřičnou odezvu i u čtenářů a mezi nimi našel i přispěvatele“, což je problém, se kterým se redakce střetává i nyní. První číslo mělo 31 stránek a pro zajímavost uvádíme jeho obsah (**obr. 2**), který ilustruje opravdu multidisciplinární charakter naší činnosti. Ten ostatně zůstal zachován dodnes. V průběhu 30 let existence časopisu samozřejmě docházelo ke změnám: jiný název, změny redakční rady, změny v názvu a složení odborných společností, jejichž oborovým periodikem časopis je a samozřejmě jeho rozšíření jak o počet stran, tak i o nové rubriky. Další změny přinesl i tento rok.

V roce 2020 přechod k novému vydavateli znamenal pro stávající redakční radu nejenom změnu v redakčním systému a novou grafiku, ale byl impulzem a podnětem k zamyšlení se nad dosavadní strukturou časopisu a složením redakční rady. Struktura časopisu odráží vždy jeho primární zaměření, cílovou populaci čtenářů, v neposlední řadě musí reflektovat počet a kvalitu došlých rukopisů, a tedy nepřímou publikační potenciál naší odborné komunity. Zde je zřejmé, že náš časopis bude nadále především zdrojem přehledových a vzdělávacích textů, méně pak periodikem pro publikování originálních původních prací. Perzistující dlouholetý nedostatek původních článků nelze změnit sebelepší prací odborné redakce, ale jen trvajícím úsilím zaměřeným na změnu vnímání oborového výzkumu od stávajícího pojetí jako něčeho, co je vyhrazeno jen „vyvoleným“ a „těm na klinikách“ k pojetí výzkumné práce jako integrální součásti oborové činnosti, kterou lze v případě zájmu provádět prakticky na jakémkoliv typu pracoviště našeho oboru.

Kvalitu časopisu tvoří vždy obsah, obsazení odborného týmu (tradičně označovaného jako redakční rada) nebývá vnímáno jako něco zásadního. Nemylme se, když bychom v minulosti neměli v čele časopisu vynikající, své práci v řízení časopisu naplno oddané osobnosti – Počta, Herold, Adamus a jejich týmy, nebyli bychom dnes tam, kde jsme. Náš časopis je po 30 letech stabilním periodikem, které snese srovnání s většinou národních oborových časopisů srovnatelných zemí (např. Belgie), v českém prostředí při znalosti jiných časopisů jej lze (ve vši skromnosti) značit z pohledu odborného a formálního zpracování příspěvků za jeden z nejlepších.

Nemůžeme se nikdy srovnávat s vědeckou kvalitou oborových časopisů s impakt faktorem, aktuální publikační potenciál naší odborné komunity

Obr. 1. Prof. MUDr. Jaroslav Počta, CSc. (1923–2006)
(fotografie z rodinného archivu)

„uživit“ domácí časopis tak, aby mohl aspirovat na získání impakt faktoru je nedostatečný. V čem bychom se ale měli srovnávat, je úsilí obsadit odborné týmy našeho časopisu těmi, kteří jsou majoritně uznávanými odborníky v dané problematice, kteří pro čtenáře a časopis pracovat chtějí a kteří vnímají svou roli v časopisu jako určitý výraz odborného uznání. V časopise došlo k revizi a inventuře obsazení (nejenom vedení) jednotlivých odborných sekcí těmi, kde je předpoklad vysoké odbornosti, spolehlivosti, dedikace části své profese pro potřeby odborné komunity a zájmu o rozvoj časopisu jako nezbytného atributu autonomie našeho oboru. Zde jsme se pokusili vnést určitou logiku, definovat nově poradní sbor časopisu z osobností pro diskuzi nad strategickými otázkami časopisu. Kritérii k výběru poradního sboru byla řada – ex offio, životní, profesní a odborná zralost, nadhled. Tzv. ex offio by zde měli být předsedové ČSARIM i ČSIM, zástupci odborných těles, jejichž problematika se vztahuje k zaměření časopisu (Česká resuscitační rada), zástupce slovenské odborné komunity.

Vážení čtenáři, již vydání prvního dvojčísla ukázalo, že jsme odchodem od původního vydavatele udělali správné rozhodnutí. Revize složení odborného a poradního týmu dokončila etapu hlavních změn časopisu

na další období a vytvořila ten nejlepší možný tým, jaký nám realita v ČR dovoluje. Do budoucna čekají časopis ještě další změny: přechod pouze na elektronickou verzi, změna systému předplatného, změna grafiky

obálky. To nejdůležitější se však nikdy nezmění a změnit nemůže: časopis a jeho kvalita se bude odvíjet především od toho, kolik článků obdržíme a v jaké kvalitě.

doc. MUDr. Jan Beneš, Ph.D.

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM

doc. MUDr. Jiří Málek, CSc.

Obr. 2. Prvé číslo prvního ročníku našeho odborného časopisu ↓

Časopis Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně

ANESTEZIOLOGIE A NEODKLADNÁ PÉČE

1 ¹⁹⁹⁰
ročník I

Vydává Československá lékařská společnost J. E. Purkyně
v SNTL – nakladatelství technické literatury, Spálená 51, Praha 1.

Vedoucí redaktor: Doc. MUDr. Jaroslav Pošta, CSc.

Návrh obálky: MUDr. Vladimír Slezáček

Cena Kčs 15,-

Tisk Propagační tvorba Praha

Redakční rada:

Doc. MUDr. Jaroslav Pošta, CSc., – Praha (vedoucí redaktor)

MUDr. Ondřej Bohuš, Zvolen

MUDr. Jiří Dostál, Ostrava

Doc. MUDr. Václav Fessler, CSc., Plzeň

MUDr. Pavel Janoušek, CSc., Praha

MUDr. Anton Lučanský, CSc., Prešov

Doc. MUDr. Milan Májek, CSc., Bratislava

Doc. MUDr. Jan Skácel, CSc., Ostrava

MUDr. Jan Špunda, CSc., Praha

MUDr. Jan Štěch, Praha

MUDr. Jan Šturma, CSc., Praha

Doc. MUDr. Václav Trávníček, CSc., Praha

O B S A H

Na uvítanou časopisu	2
Prvý rok zkušeností so skórovacím systémom	
APACHE II	4
Čtvrtý člen posádky vozidla RLP a jeho zařazení	7
Mechanomyoskopické monitorování nedepolarizačního nervosvalového bloku při anestézii	9
Kaudální blok v dětské ortopedii	12
Vliv trankanalgezie s použitím diazepamů nebo midazolamu na výši nitroočního tlaku u dětí	14
Subarachnoidální anestézie pre cisársky rez a jej vplyv na matku a novorodenca	16
Sérové hladiny a bilance hořčíku, vápníku a fosforu u pacientů v kritickém stavu	19
Blokáda brachiálního plexu axilárním přístupem jako metoda volby u nemocných v hemodialyzačním programu	23
Možnost léčby srdečního infarktu v přednemocniční etapě	25
Tlaková infúzní pumpa pro neodkladnou péči	28
Pokyny pro autory	31